

Vad säger Qumranmanuskripten oss?

Qumrantexterna
(Dödahavsrullarna) innehåller
fragment av varje bok i Gamla
Testamentet, med undantag för
Esters bok, av de icke-
kanoniska judiska böckerna
och några böcker från esséerna.

2009-04-15

● 1947 kom två beduinherdar att av
en händelse träffa på en lerkruka
innehållande sju pergamentrullar i

en grotta i Wadi Qumran, nära Döda havet. Senare hittades många rullar och tusentals fragment i 11 grottor, skrivna på hebreiska, arameiska och grekiska. Det antas, att de skrevs mellan 1:a århundradet före Kristus och år 70 e.Kr., året för Jerusalems förstörelse.

● Ungefär 800 texter har rekonstruerats utifrån många tusen fragment, eftersom ytterst få kompletta dokument hittats. Dessa är fragment av varje bok i Gamla Testamentet, med undantag för Esters bok, av de många redan kända icke-kanoniska judiska böckerna och även av några, intill dess okända böcker, och åtskilliga texter, som tillhörde esséerna, en sekt, som hade dragit sig tillbaka till öknen.

► De mest betydelsefulla dokumenten är otvivelaktigt bibeltexterna. Innan upptäckten av Qumrantexterna, var de tidigaste

hebreiska texter vi ägde, daterade till det 8:e och 9:e århundradena e.Kr. Av denna anledning var det naturligt att misstänka, att obekväma ord och fraser i jämförelse med originaltexten gjorts oläsliga, omskrivits eller modifierats.

► Upptäckterna visar, att originaltexterna stämmer överens med sina medeltida motsvarigheter – trots dateringen från nästan 1000 år tidigare.

► De små skillnader de visar är till stor utsträckning redan verifierade i den grekiska versionen, känd som Septuaginta, eller hos den samaritanska Pentateuken. Åtskilliga andra dokument har hjälpt till att visa, att det fanns andra sätt att tolka Skriften (och legala förordningar) på, än det som var vanligt bland saducéer och fariséer.

● Det finns inga nytestamentliga eller kristna texter av något slag

bland Qumrantexterna. Vid något tillfälle var det en diskussion om, huruvida några grekiska ord på två små papyrusfragment, som man hittat där, tillhörde Nya Testamentet, men det visar sig inte vara fallet. Bortsett från det, har fler möjligheter att finna kristna dokument i dessa grottor visat sig vara uteslutna.

● Inte heller tycks det, att Nya Testamentet innehåller något inflytande från de judiska texter man funnit där. Idag är experterna överens om, att vad gäller doktrinerna, hade inte Qumran något inflytande på kristendomens urtexter, för den lilla sekten vid Döda havet hade avskurit sig från samhället, medan Jesus och de första kristna däremot var inlemmade i det judiska samhället och hade kontakt med folket.

● Dokumenten har bara tjänat till att klargöra några vanliga termer och

uttryck från den perioden, vilka visade sig svåra att förstå idag, samt att bättre förstå den extremt pluralistiska judiska miljö, som kristendomen föddes in i.

● Under första hälften av 1990 cirkulerade två stora myter (nu avfärdade). En påstod, att manuskripten innehöll doktriner, som motsade judendomen eller kristendomen och att följaktligen Rabbinska rådet och Vatikanen hade kommit överens om att förhindra publikationen. Alla dokument är nu publicerade, och det står klart, att publikationssvårigheterna långt ifrån berodde på religiösa skäl utan var av vetenskaplig natur.

► Den andra myten är mer övertygande, eftersom den tydligen backats upp av vetenskapen. Barbara Thiering, universitetsprofessor från Sydney och Robert Eisenman, professor vid California State

University, publicerade åtskilliga böcker, där de jämförde Qumrandokumentet med Nya Testamentet, genom vilka de kom till slutsatsen, att båda var kodade och inte kunde tolkas bokstavligen, men snarare har en hemlig betydelse, som måste dechiffreras.

– De anser, att grundaren av sekten i Qumran kan ha varit Johannes Döparen och hans motståndare, Jesus (enl. Thiering), eller att ”Rättfärdighetens lärare” kan ha varit Jakob och hans rival Paulus. De grundade sina teorier på det faktum, att det i texterna görs hänvisningar till folk, som använder en obekant terminologi, vilken är meningslös för oss, sådana som Rättfärdighetens lärare, Den onde prästen, Den vilseledande, Rasande lejonet, ljusets söner och mörkrets söner, styggelsens hus etc.

– Idag accepterar experterna inte sådana påståenden. Om vi fortfarande inte förstår tillämpningsområdet för denna terminologi, är det inte på grund av dess innehåll av esoteriska doktriner. Det är uppenbart, att Qumrans samtida var förtrogna med dessa uttryck, och att även om Dödahavsrullarna innehåller doktriner och regler, som skiljer sig från dem, som upprätthålls av den officiella judendomen, har de ingen hemlig nyckel och gömmer inte obeskrivliga teorier.
